

Ploština

Prodloužený víkend. Osmdesátá léta, tehdy ještě naducaná rodinnými blaženostmi, které, na rozdíl od těch národních, bylo možné smysluplně prožívat. Ale přeci jen –na chvíli vypadnout z rodinného kolotoče, který se točí a točí v rytmu mně neznámých diskotopů slýchaných z rádia i amatérských nahrávek mých ratolestí. Tak hurá do Gottwaldova Zlína, bez dětiček a jejich puberty, bez obvyklých a tradičně nezáživných víkendových rozkoší. Na nástupišti se shromažďuje skupina turistů, kteří, kromě obligátních bágků korunovaných stočenými karimatkami, manifestují svou příslušnost ke skupině bílymi holemi. Jak kdo. Já tehdy ne, a ještě dlouho ne!

Vylodění v Gottwaldově Zlíně. Turisté, orientující se poslepu a já nasávajíc vzdálenou vůni babiččiných koláčů jsme na chvíli rozdělili své cíle. Oni na ubytovnu, já do domu babičky mého manžela. Vždycky mě ráda viděla.

Ale ráno už zas všichni v jednom chumlu, ve stanovenou dobu nás pozřel bachratý autobus a odvezl na první startovní seřadiště. Kde to bylo, už nevím. Ale odtud na Ploštinu se šlo po svých. Co si jako pouť. Kdo dojde první, uvidí partyzána. Inu, jak kdo. Některým z nás šlo především o koordinovaný pobyt na čerstvém vzduchu. Na těch krásných valaškokarpatských krpálech, které tak miluju.

Paměť mi nenapovídá, vzpomínky netanou. Ale zase jsem na Ploštině, jako tehdy. Slunečný den, a vítr si sám pro sebe něco hučí. Hučí hlasitě a rád, bere přitom z rukou jakési tištěné listy papíru, které jako atributy socialistické kultury svírá v nejistých prstech člověk určený dodat nám, hůře vidícím anebo i nevidícím turistům, jasnou a nekompromisní informaci. Informace je zdlouhavá, v podstatě o ničem, co by ucho s povděkem přijalo. Doprčic, copak ten chytrák v životě nečetl Mňáčka? Copak neviděl Engelchena aspoň ve filmu? Copak má za úkol se dočista ztrapnit? Anebo, myslí si ten užvaněný strýc, že co slepec, to blbec, a bude nám tu valiť šrůby do hlavy?

Nevím, jak dlouho to trvalo. Čerstvý vítr od Bílých Karpat škubal strícovi, pardon, sůdruhovi, papíry z rukou a slunce k tomu nevšimavě svítilo.

Rozchod. Kdo měl průvodce, zamířil směrem k občerstvení. Mým průvodcem byl někde hluboko v duši Mňáčko se svým Engelchenem, ale docela rychle se přidal nezvaný host, říkejme mu důvěrně Deja vu.

A co já?

Stojím na nejplošším vrcholku Ploštiny. Zády ke mně postava bronzového partyzána pevně svírá samopal, snad aby samou hanbou neupadl. Kouká někam směrem k Lidečku... možná dumá, kde to ještě osvobodit...

Zírám na něho a prohlížím si postupně záda, samopal, tělo, uniformu, čapku... Je to mladé bronzové tělo, bronzová socha, bronzový partyzán, u jehož nohou se povalují zbraně, též z bronzu. Jsem ženská, máma od dvou dětí, turistka, která se chtěla vymanit ze stereotypu všedního kolečka – práce, děti, domácnost, trocha sexu, spánek, děti, práce... Užít si ten svůj zaslouženě prodloužený víkend. A proč tady stojím, duši rozfoukanou bělokarpatským větrem a počítám kulometné pásy a hlavně ty hlavně, co se tu povalují v záprdeli toho nafoukaného fracka?

Vytáhla jsem svého věrného pomocníčka – divadelní kukátko po babičce. Nosívala je do Národního. Mně poslouží, abych se tomu nakročenému samolibému spratkovi podívala do obličeje. Ani oční kontakt nenavázal.

A vůkol plameny, nevím už, zda bronzové nebo kamenné, v každém případě tak statické, jak jen lze od nemyslí hmoty očekávat. Naštěstí ale za očima to praská, řve, pláče, vyje hrůzou a bolestí. Víím, když oči otevřu, bude tu jen bronz, vítr a slunce. Otevřít je nemůžu, jako by mi na víčkách sedělo těch čtyřicet let zpupných lží.

Pak se protrhla hráz, někam jsem si sedla. Sedla, brečela a nevěřila, jak jsi tohle mohl dopustit Bože? Postříleli je a zapálili jak nakažené stádo! Ale vždyť to byli tvoji lidé...! Bylo ti dobře, když ses na to díval?

Čas dozrál. Sraz u autobusu. Utřela jsem si stokrát opláchnutý obličej, schovala kukátko a plivla směrem k soše. Vůbec ji to nerozhodilo, partyzán dál rekognoskoval terén k osvobození.

Cestou na seřadiště jsem minula bílou nehybnou ženu. Zhrouceně seděla, byla zoufalá, ale její strach a nejistota dávno zkaměněly. Pohládila jsem ji, zvedla oči, tak asi napůl cesty mezi mnou a nebem. „Neboj,“ řekla, „už jsme v pořádku.“

Delicie Nerková 30 01 2020